

ZGODNJA DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četert leta 1 gld. 15 kr. V tiskarnici sprejemana na leto 3 gold. 60 kr., za pol leta 1 gold. 80 kr., za četert leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXIV.

V Ljubljani 7. mal. travna 1871.

List 14.

Pismo sv. Očeta Papeža Pija IX do katoliške družbe za Kranjsko.

Na vošilo katoliške družbe za določeno versko resnico, ki tiče nezmotljivost Kristusovega namestnika v nauku svete vere, so papež družbi poslali naslednji lastnoročno podpisani odgovor, ki ne le da razodeva priserčno ljubezen poglavarja svete Cerkve do zvesto vdanih otrok, ampak tudi veljavo in vrednost katoliških družb pred rimskim Stolem.

Ljubljenim sinovom, grofu Viljemu Wurmbrand-u, predsedniku, in vsim udom katoliške družbe za Kranjsko.

Papež Pij IX.

Ljubljeni sinovi, sprejmite pozdrav in apostoljski blagoslov!

Ne mislite, da bi bili zmožni kdaj pozabiti vrnosti in vdanosti preljubljenih sinov, kakoršne ste se zarés prav obilno skazali s pismom, ki ste ga Nam poslali z ne majhnim zvezkom priloženih podpisov takrat, ko je bil vesoljni Vatikanski zbor razglasil po prošnjah katoličanov doželeno določilo o nezmotljivem nauku rimskih Papežev. Toraj, ljubljene sinovi, če tudi zoper našo voljo nekoliko pozneje, vam s posebno priserčnostjo in veseljem pisмено sedaj naznanimo tolažbo, ki so jo Našemu sercu obrodili prelepi občutki, ki ste jih v pisanji razodeli. Dobro namreč smo razvidili pobožno Vaše radovanje zavoljo onega razglašenega določila in pa očitno podverženost ter spričevanje naj globokejši vrnosti do tajiste, zedinjeno ob enem s prav čisto sinovsko ljubeznijo do Nas in do tega Stola sv. Petra. Zarés duhu vcepljena vera je sijala iz ustnega spoznavanja, in pa vera ne nova, ampak staroočetovska in domača in domorodna se je skazovala. Vi tedaj, ljubljene sinovi, zamorete sami od sebe jasniše razumeti kot Mi z besedami izreči, kako dragi so bili Nam Vaši prelepi občutki, in kratko in malo ni Vam dvomiti, da Naša očetovska ljubezen je vse skozi enaka odkritoserčnemu Vašemu spoštovanju, sinovski podložnosti in pa tesni navezanosti duhov na le-tá apostoljski Sedež. Goreče vošila pa, ki ste jih pristavili za Nas in za cerkev Božjo, prav s hvaležnim srcem sprejemši menimo, da toliki boj, ki ga prenašamo v tako hudih časih in pa Vaša ljubezen do Nas Vas zadosti nagiba, da v tako velikih britkostih stanovitno in goreče Boga prosite, naj vstane svoji Cerkvi na pomoč, naj vero slabotnih vterdi, močnih krepost pomnoži, vnémo svojih sinov za brambo svoje reči podžgè in zviša, in voljo ljudem spreberne k ljubezni pravice, resnice in vere, ker le samo iz tega se smé pričakovati, da se človeška družba izkoplje iz toliko prehudih stisk.

Mi pa med tem Vam in Vašim deržinam od predobrotljivega Boga vsih daróv nebeških milost prosimo, ter Vam vsim in slehernim, ljubljene sinovi, katerih podpise smo sprejeli, kakor poroštvo Naše posebne blagovoljnosti z vso ljubeznijo podelimo Apostoljski blagoslov.

Dano v Rimu pri sv. Petru 18. sušca 1871. Petindvajseto leto našega papeštva.

Papež Pij IX, l. r.

Živel Pij IX!

Mogočen je bil Napoleon III. Deržal je v rokah vajete cele Evrope; pazilo se je na vsako njegovo besedo — kar je zinil, cenilo se je previsoko. Pa vsaj je stal na čelu ponosni Franciji, vsaj je potomec velikanskega Napoleona I!

Vnel se je boj z Nemčijo; ošabnost se je vzdignila zoper ošabnost, slavohlepnost zoper slavohlepnost. — Francozi so bili zmagani, vjete njihove vojne, vjet nji-

hov verhovni vladar, mogočni Napoleon III. Res, velikanski padeč — toda zveršil se je brez kacega posebnega hrupa. Gromeli so res še topovi, pokale puške, bliskali se meči — a ne za Napoleona III. Ne francosko ljudstvo, ne ptuji narodi niso dolgo mislili nanj, v malo dnevih je zginil njegov bliš, zginila njegova slava, zgubilo se tako rekoč njegovo ime. Pozabljen živi v vjetništvu, ne ena glasna tromba se ni oglasila zanj, ne ena solza zanj prelila! — Mogočen je bil Napoleon III!

Sovražen je bil Pij IX in njegova sveta cerkev. Judovski liberalni listi so kar metali strup zoper njega, naj raji bi ga bili vtopili v žlici vode; obrekovali so glavarja sv. cerkve dan na dan, ter zadrževali spoštovanje do njega. Vlade so ga pogledovale po strani, rade bi se bile iznebile njegovega oblastja — zato so zmiraj bolj stiskale meje njegove sv. cerkve, ter ji tergale perut za perutjo, pravico za pravico. Posebno v enem kabinetu se je premišljevalo že mnogo let, kako bi se papežu vzelo svetno gospostvo, dobro vedoči, da s tem cerkvi največ škodijo — kajti, ako je glava vjeta, kako bi se mogli prosto gibati udje?

Razlegel se je po Evropi bojni krik, oči in ušesa vseh so se obračale in obrnile na Francosko. V tem se je pa tiho napravila četa roparjev na Laskem, ter urno planila v ptujo hišo, da bi iz nje prepodila pravnega gospodarja, ter sebi prilastila njegova imetja, češ, vsaj jih pravni gospodar ne potrebuje. Vzeli so Piju IX njegovo deželico, samovoljno mu poropali njegova posestva, ter je zdaj vjetnik v svoji lastni hiši.

Hitro so to naredili — med tem so lažnjivi časniki pesek metali v oči onim, ki bi utegnili zapaziti to gerdo delo. Toda glas Pijev se je zaslísal po vsi Evropi, po vseh delih sveta. Ves svet čuti, da padeč njegovega prestola je spokopal tla vsem drugim prestolom, čuti, kako se majejo podstave človeškega občinstva, čutijo velikansko nevarnost za prihodnje čase, ako se med tem zopet ne postavi kraljevi stol Pijev. Zato glejte, kako se giblje Evropa, kako šumi od severja, zahoda in vzhoda proti jugu; vseh oči so se obrnile tje, kjer terpi sv. Oče, a ne samo oči, ampak tudi goreča serca plapolajo v sv. ljubezni do onega, ki je postavljen varh miru, pravice in društvenega reda na zemlji; do onega, ki njegova sv. cerkev edino ima in varuje prostost, omiko, človekoljubnost! Vse hiti v Rim, da ondi očitno, roparjem v obraz pové njihovo grozno krivdo, njihovo hudodelstvo zoper ves človeški rod — da ondi pade pred Pija jetnika, potolaži ga v stiskah in obljubi, da noče pred mirovati, dokler ne bo zopet sedel na kraljevem sedežu Rimskem! Sovraženi Pij IX toraj je ljubljen, spoštovan; globoko je vtisnjen spomin na njega v serca vsim, ne morejo ga pozabiti v nesreči, ampak z njim terpé, zanj molijo, ter prosijo pomoč iz nebes, dobro vedoči, da je on oče vseh vernih.

Od kod ta Pijeva oblast, ne oblast izvirajoča iz tisuč in tisuč pušek in topov, ne oblast naslanjajoča se na tisuče vojakov, ne razširjajoča in množeča se v kervi revnih ljudi, v nesreči, zdihu, obupu sto in sto Adamovih otrok; ampak oblast duhovna, sveta, očetovska?

Od kod ta Pijeva moč, ktere ne morejo upogniti vsi naporí pozemeljskih moči: ne obrekovanje, ne sčuvanje in zasmehovanje, ne politiki, ne vlada; moč, ne kakor Napoleonova le enodnevna, danes bliščeča, jutri temneča, ampak vedno večja, vedno pridobivajoča si v svoj sladki jarem novih služabnikov? Od kod Pijeva moč, ne kakor vladarjev iz divjih krajev ali nekdanjih neverskih časov, ki stojé z železno nogo na tilniku podverženih ljudstev; ampak moč ljubezni, ki je ne morejo razdreti, upihati nobeni svetni viharji!

Kje je toraj vzrok tej prikazni? Naš um ga išče in išče in ne more družega, kakor pokazati kviško in reči: To dela roka Vsemogočnega, kajti v njenej oblasti so serca vseh stvari! Bog je postavil Petrov stol v Rimu in obljubil, vzdržati ga do konca sveta — in če je obljubil, mar ne bo spolnil? Ali morebiti ne more spolniti? On vlada svetovje, on vodi dela človeških rok in je močen zadosti, tudi slabe namene človeške obrniti v prid svojim namenom! Sovražniki so hoteli in še hočejo uničiti sv. Petra stol; toda po vsakem njihovem poskusu stol še mnogo terdneje stoji. Toraj Božja moč to dela!

Prepričani smo toraj, da papeštvo in cerkev bota stala s pomočjo Božjo. Kaj pa mi, ali smemo roke križem deržati, in mirno gledati, ter pričakovati, kdaj bo Bog čudeže delal? To bi bilo napačno; ona zavest naj nas le spodbuja, toliko gorečnejše, neutrudnejše delati, kajti zanesti se smemo, da bomo zmagali, razderli nasprotnikove spletke in toraj gotovo dosegli sveti svoj namen. Vse se združuje — združujmo se tudi mi in delajmo z združenimi moči. Zastavimo o vsaki dobri priliki dobro besedo za dobro reč. Podpirajmo izdajo dobrih časnikov in knjig z denarjem in spisi, z besedo in djanjem! Greh bi bilo zdaj nemarnovati! Neodpustljivo bi bilo, ne rabiti vseh dopuštenih pripomočkov v svetem boju zoper cerkvene nasprotnike. Ne da bi samo govorili in besedovali, temveč delajmo za sv. vero in iz vere izvirajočo prostost za sv. Očeta, za domovino, pravico, omiko! Vse za našega sv. Očeta Pija IX! A. J.

Sedanje nevarnosti in dolžnosti katoličanov.

(Dalje.)

Sedanje dolžnosti katoličanov nasledujejo že iz omenjenih nevarnost. Splošnih dolžnost, kako je vsakemu pobožno živeti in po pravi poti za svoje zveličanje skrbeti, tukaj ne razlagamo dalje; opomnimo naj le nekatere posebne dolžnosti, ktere nas vežejo z ozirom na sedanje nevarnosti.

1. Perva dolžnost je, da se vsi z združeno močjo branimo zoper vse napade sovražnikov in zoper sleherno nevarnost. Te nevarnosti so splošne in tako silne, da jim posamezni ne bo kos, zato je treba da se jim vsi z združeno močjo ustavljajo, in tako zedinjeni napade premagajo ali odstranijo.

Močno bi se motil, kdor bi mislil, da je to le dolžnost duhovnih pastirjev in škofov, da le ti so postavljeni za varhe sv. vere in cerkve, da le ti sami so, ki jim je skrbeti za svoje podložne in jih nevarnost varovati. To je silna zmeta. Vzemi za zgled le druge nevarnosti. Ko žuga pri reki huda povodenj, da bo poderla jezove in čez bregove stopila, polja in pohištva pokončala; ali bo šel jezit sam župan ali kak drug posestnik, drugi sosedje pa bodo križem roke deržali in mislili, da je le unega dolžnost, ko so vendar vsi v nevarnosti, in so ji le z združenim trudom kos? Ali če so tatje in roparji naznanjeni, ali bo čul in branil le sam poglavar ali naznanovalec, drugi pa mislili, da jim to ni dolžnost? Ali če sovražnik deželo napade, bo mar cesar ali vojvoda sam branil, in bi drugi podložni ali vojaki mislili, da jim to ni nič mar? Ali v hudem viharju na morju se bo le sam lastnik barke trudil barko rešiti, drugi na barki, ki so v enaki nevarnosti, bi mu pa ne pomagali? V vsih takih zgledih je nevarnost ali sila splošna in zato je treba združenih moči zoper njo, da se hudo odverne ali zmanjša. Še bolj to velja pri verskih nevarnostih, ki cerkvi protijo dandanes od nasprotnikov vsake baže. Ko bi vi mislili, da je to le duhovnom mar, bi nar večí škoda zadela vas in vaše otroke, ker bi lahko zase in zanje vero in zveličanje zgubili. Pomislimo to nekoliko! Čolnič sv. cerkve se giblje in ziblje na nevarnem morju, hud vihar se vzdigne od nasprotne strani. Papež in škofje ter drugi duhovni se trudijo na vso moč, da rešijo ta čolnič in kar je v njem. Kaj pa je vse v njem in zato v nevarnosti? Ne sami duhovni, vsi verni, še več — njih nar dražji zakladi, sv. vera in sveti zakramenti, božje zapovedi in sploh zastava in sredstva našega zveličanja. Ali je mar vse to le duhovnom mar in ne vsim vernim? Ali ni sv. vera edino zveličavna pot za večni blagor vsim. Ali niso studenci božje milosti vsim potrebni in last

vas vsih in vaših otrok? Zato se trudijo vaši duhovni, in ako jim ne pomagata, ste sami v nar večji nevarnosti in škodi.

Vsa katoliška cerkev je vojskovalna cerkev, ki se od nekdanj vojskuje zoper svet in satana, zoper laž in pregreho, zoper zmoto in krivico, sosebno pa v sedanjem času, ko so se nevarnosti pomnožile, sovražnik išče s silo in z zvijačo podreti polagoma to močno terd-njavo; ali ji vsaj nekatere strani podkopati. Zato se morajo vsi verni pod vodstvom svojih duhovnih pastirjev v bran postaviti; kajti nevarnosti rastejo za vse, za pastirje in podložne, v nevarnosti so nar večji zakladi vsih, neumerljive duše, pomočki in pot v zveličanje, nebeška krona sama. Ali te svetinje niso vredne našega truda, ali nas ne veže vsih dolžnost jih rešiti ali pridobiti? Na noge toraj, keršanski bratje in sestre! Vsi imamo pravico do tih zakladov, vsi imamo tudi dolžnosti jih braniti, vsi smo po sv. kerstu in sv. birni vojšaki Kristusovi, vsi smo otroci ene matere, vsi udje Kristusovega telesa, zato se tesno združimo zoper vse nevarnosti in vsakoršne sovražnike v katoliških družbah, po katerih bomo drug drugemu serčnost in moč dajali in tako pri vsaki priložnosti pokazali, kaj zamore zedinjena moč, sovražnik bo bežal, naše drage svetinje bodo otete, zmaga bo z božjo pomočjo naša.

2. Treba je pa tudi, da svoje državne dolžnosti zvesto spolnovaje se svojih pravic poprijemajmo. Slehern je v tesni zadevi s svojimi domačimi in sosedi, v zavezi s svojo sosesko in s svojim okrajem, s svojo deželno in državo. Zato sreča in nesreča družih ali cele države nas vse bolj ali menj zadeva, in že splošna keršanska ljubezen nam zapoveduje, da po svoji moči in svojih okolišinah družih blagor pospešujmo, nesrečo odvrčujmo. Gerda in njemu samemu škodljiva sebičnost bi bila tega, kateri bi mislil: kaj so meni drugi mar? Še gerše bi bilo, ko bi nesrečo ali nevednost družih obračal v lastno umazano samopridnost.

Zato ti ne smé vse eno biti, kdo je voljen v soseskino ali šolsko svetovalstvo, kdo v okrajni ali deželni zbor, in se pri takih volitvah ne smeš odtegovati, svoji pravici se ne odpovedati. Slehernega, ki ima to pravico, vestna dolžnost je, da se volijo v domače svetovalstva in deželne zборе le taki možje, ki so previdni in skoz in skoz pošteni, ki imajo glavo in serce za svoj posel, ki so pravični in dobri kristjani, katerim je mar za občni blagor, za poštenost in sv. vero. Sej na tih izvoljenih možéh je zastavljeno, kak red bo po vaših soseskah, kake bodo šole za vaše otroke, kake bodo bremena vaše dežele in države, kake postave se bodo dajale po deželnem in državnem zboru, kako se bodo te postave izverševale po vašem okraji in vaši srenji. Ko bi po vaši zanikernosti in brezvestnosti prišli v take zборе nevarni, malopridni možje, katerim bi za občni prid ne bilo mar, ali bi celo nerodnosti potuho dajali, krivico delali, cerkvi nasprotovali, bi bili pred Bogom in svetom tudi vi krivi in deležni hudega, katero bi nasledovalo, zamude dobrega, katero bi se zaterlo. Sej tatvine je kriv tudi on, ki vrečo derži, umora tudi ta, ki morilcu orožje dá.

Da bi pa vedili prave može voliti, zato je treba se popred pogovoriti in posvetovati, vprašati zastran tega modre in skušene može, ki jih več in bolj poznajo in nam svetujejo po vesti brez pristranosti in samoprida. Za tako posvetovanje je pa spet treba političnih društev v katoliškem duhu, kakoršne imajo po sosednjih deželah ter vam jih je „Danica“ že večkrat in tudi pred kratkim prav živo priporočevala. Kajti tudi v tem oziru je treba združene moči, in tudi take sicer svetne opravila so v tesni zvezi s katoliško vero, in ker gotovo hočete katoliške srenje in šole, katoliški veri primerne postave,

je treba tudi pri tih volitvah vedno ozir imeti na može, ki so v besedi in v djanji skoz in skoz zvesti katoličani. (Konec nasl.)

IV. Znamnje našega odrešenja.

„Ti, o Gospod! dal si nam znamenje sv. križa.“
Sv. Ciprijan.

Križ je zastava vere keršanske in odrešenja našega. V njem se zedinjajo vse resnice, ktere je vsemogočni Gospod Bog razodel k rešenju človeštva; križ je toraj znak, brez kterega ni mogoče dopasti Bogu. Križ razumeti se pravi toliko, kar razumeti vse učenje kerščansko; slava križa in slava Jezusa Kristusa se vjema. Kdor časti križ, časti večlovečenega Boga; kdor se križa sramuje ali ga zasmehuje, ta sovraži zveličanje svoje. Prav lepo govori o tej zadevi sv. Avguštín: „Naj se posmehuje križanemu mojemu Jezusu pogan; meni bode to vselej tolažno in rešiteljno čudo, kadar vidim na čelu kerščanskem svetiti se križ Jezusa Kristusa. Čemur se pogan posmehuje, prav v tem je moje osvobodjenje. Ne poznam ga večega napuha od tega, kedar bolni graja ali zaničuje ravno zdravilo, katero bi ga moglo ozdraviti. Križ je znamenje naj globoče ponižnosti; bolni pa po svojem napuhu preslepljen ne pozná leka, kateri bi njegovo dušno visokost mogel ponižati. Jaz pa poznam ta lek, in hodim po ravni cesti ter se križa ne sramujem, sej to znamenje navadno ni skrito, marveč ga nosim očito na čelu svojem.“ (In Enar. in Psalm. 141.)

Neki prevzeten nezabog ali nevernik, kateri si je silo veliko domišljeval o svoji modrosti, je zbolel prav nevarno. Čutil je, da ga svet zapušča, serce pa mu želí duhovne tolažbe. Pokličé si toraj duhovnega pastirja, ter mu pravi: „Častitljivi gospod! Jaz sem hudo bolan; bojim se, da zadnja moja ura ni več daleč; prosim tedaj, bodite tako dobri, pripovedujte mi kaj tolažljivega. Le to vas prosim, o Jezusu mi nič ne spominjajte; jaz kar slišati nočem o njem.“ — Na čudno to prepoved odgovori duhoven: „Veseli me, da ste mi to koj povedali, sicer bi Jezus Kristus bil prvi, o katerem bi z vami hotel govoriti. Imamo pa več drugih predmetov, o katerih se lahko dobro pogovarjava. Tako na pr. smem li o Bogu govoriti?“ — „To pač to, pravi bolnik; o Bogu vselej hvaležno poslušam; k Bogu me vedno obrača zaupanje.“ — Na to začne duhoven najprej govoriti o neskončni ljubezni Božji, kar je bolniku prav dopadlo, tako, da je duhovna pri odhodu poprosil: „Blagovolite skoraj me spet obiskati; današnji razgovor je prav dobro del mojemu sercu.“ — Ko pride duhoven drugikrat k bolnemu, ga ta koj vpraša: „Častiti gospod! O čem bote dans govorili?“ „Dans hočem z vami govoriti o vsemogočnosti, modrosti in vsepričujočnosti Božji,“ pravi duhoven. Bil je pa ta govor že mnogo resnejši; za to se je kakor prejšnji bolnika prijel. — Pri tretjem obiskanju je govoril duhovni pastir o svetosti Božji. Pri tej priliki je mogel opomniti, kolika krivica je greh, ki najbolj nasprotuje svetosti Božji. Ta govor še bolj poprime bolnika in ves se nekako zamisli. — Četerti razgovor ga pa popolnoma zbega; bil je ta govor o pravičnosti Božji. „Častiti oče, pravi bolnik po tem razgovoru, nič več ne morem zderžati; nenavadno mi je serce tesno, in strašne misli me sprehajajo. Če je Gospod Bog tako svet in pravičen, kakor ste mi razlagali vi, tedaj sem jaz na veke zgubljen.“ — Duhoven odide. Drugi dan ga celo ni bilo k bolniku duhovna; hotel ga je pustiti, da bi v glavi vzbujene misli utegnile se mu preseliti globoko v serce. — Tretji dan na vse zgodaj dá poklicat duhovna bolnik ter kliče prihajočemu naproti: „Moj Bog, moj Bog! kolika groza trapi ali muči mojo dušo, da mi ni moč sterpeti. Povejte mi, častiti oče, povejte mi vsaj — za Boga vas prosim — kaj v to-“

lažbo; zdi se mi, da sem bil že v peklenških mukah, o j da je bil sam pekel v meni. Ali res nič ni, kar bi potolažiti moglo mojo dušo? Duhoven odgovori: „Druzega povedati ne morem, razun to, da je Bog sicer usmiljen pa je tudi pravičen, in da on po svoji pravičnosti ne more drugače, kakor da kaznuje grešnika; to zahteva njegova pravičnost, in po tej je izgnal že perve starše naše iz raja. Res je sicer, da je ljubezen Božja našla sredstvo, po katerem je mogoče pravičnosti Božji zadostiti in očistiti se greha: ali zastonj je, ker ravno o tem sredstvu ali pomočku nočete vi nič slišati, toraj tudi ni mogoče pomagati vam iz tega terpljenja.“ Bolnik milo prosi duhovna, naj mu podeli ta pomoček, po katerem bi rešiti mogel svojo dušo. „Serčno rad, pravi duhoven, toda dovoliti mi morate spregovoriti z vami o Jezusu.“ „Govorite, govorite, prosim vas, kolikor se vam ljubi, le da bi se mogel oteti pogubljenju“, veli bolni revež. Tedaj mu začne duhovni pastir ljubeznjivo razkladati blagovést ali sv. evangelij; kaže mu, da tisti Jezus, kterege je on zamétal in zaničeval, je v resnici naš pravi Bog in Odrešenik, kateri je v odrešenje grešnega človeškega rodú svojo predrago kri preliti hotel na oltarju sv. križa, in je v svoji sv. cerkvi ustanovil svetost ali zakrament sv. pokore, po katerem more grešnik dobiti odpuščenje svojih grehov, milost Božjo in doseči kdaj nebeško kraljestvo. Te besede so bolnika globoko presunile, tako da se je ves spremenil. Jezus, kterege je doslej sovražil, da celo slišati ni hotel o njem, se mu je pokazal zdaj naj zvestejši in naj ljubeznjivši prijatelj in Zveličar, kateri milostno sprejame skesanega grešnika. S serčno pobožnostjo in skesanostjo je prejel zakramente umirajočih ter zaspal v miru.

Temu bolnemu, brez zdravila in brez tolažbe v bolečinah svojih zdihajočemu človeku je bil podoben stan vesoljnega človeštva pred prihodom Kristusovim. Človek, brez pravega spoznanja Božjega in pod težkim bremenom svojega pregrešenja, je iskal in iskal svojemu sercu tolažbe, toda ni je našel nikjer.

Naposled je prišel Jezus Sin Božji, naj ljubeznjivši prijatelj, zdravnik in Zveličar na svet, prinesel nam svoj sveti nauk, in umerl za nas na križu, da se nihče, ki vanj veruje, ne pogubi, temuč ima večno življenje. Križ nam toraj kaže ljubezen, pa tudi svetost in pravičnost Božjo. Tako čudovite, velike, svete in nedolžne daritve je bilo treba, da se je potolažila jeza po grehu razžaljenega Boga. In tako nam je postal križ znamenje našega odrešenja in zveličanja, zastava vere in pobožnosti kerščanske. Znak križa na našem čelu je očitno in vsemu svetu znano znamenje, da smo kristjanje, otroci sv. cerkve, udje edinega, svetega, apostoljskega in katoliškega verozakona, razločeni od poganov in judov, nevercev in krivovercev za vse čase. S tem znamenjem spoznavamo, da nimamo in nočemo imeti nič vzajemnega z neprijatelji sv. križa, svobodno spoznavamo njega, kterege častimo, molimo in kteremu se klanjamo, kateri je za nas terpel in grebe naše na svojem telesu pribil na lesu sv. križa. Znamenje križa na našem čelu je očitni znak, da smo zapisani med vojake Jezusa Kristusa, zavezani k njegovi službi in časti, ter da njega spoznavamo za svojega srednika, učenika, duhovna, kralja, za svojega Odrešenika in Zveličarja.

Velésovo.

XII. Čudeži in milosti božje. (Sklep.)

Kupec.

Neki Šenčurjan je šel pred nekaj leti na Štefano goró v Cerkljansko faro po kozé. Posreči se mu in nakupi več te živali. Ko pa kupljene proti domu zažene, mu zelo nagajajo in komaj jih spravi od vasi in čez hrib. Navzdol gredé pa se splašijo in se razkropé na

vse strani. Mož gre za njimi, leta po hosti, jih skupaj zganja in kliče, pa nič ne opravi. Kakor serne so letale in švigale po gozdu in vse plašne maketale, poslednjič pa zginejo gospodarju spred oči in se kar popolnoma zgubé. Ves vroč in struden pade v senco košatega drevesa ter zdihne: „Če mi jih Mati Božja iz Velesovega ne pomaga najbiti, so te živali prej ko ne saj za danas zgubljene.“ Spehanega kupca trud premaga, dremavec ga posili, zadremlje in spi, kakor bi ga bil ubil. Ko se pa zbudi in se okrog ozre, vidi vse kozé krog sebe stati, prežvekati in mirno nekako njegovega prebujenja čakati. Začuden in vesel skoči po koncu, živali zažene in prej vse plašne pohlevno zdaj gredo in skakljajo proti Šentjurju. Hvaležnega serca se je spominjal omenjeni kupec Matere Božje v Velesovem.

S to prigodbo končamo popisovanje Velesovega, da si tudi bi še marsikaj povedati mogli, ter pristavimo k sklepu še staro, pa za natis popravljeno in prenarejeno pesem od Mater Božje Velesovske. Taka je le:

O Marija, vredna vse časti,
Vir, studenec božjih milosti,
Bog te je povzdignil nad vse
Tu, in tamkaj nad nebeščane.
Samostan Velesovski te rad
Preveselo kliče svoj zaklad.

Na oltarju vel'kem vidit' je
Iz prestarodavnih časov še
Tvoja, Mati, zdaj podoba vsa,
Ki premil'ga pest'je Jezuska,
Milosti z nebes po nji rosé
Razveselovaje nam sercé.

Zdaj preteklo šest sto let je že,
Kar ljudje Marijo tu časté,
Je tolažba prava in pomoč,
Prebivavcem hiš in revnih koč,
Vsaki milost tukaj zadobí,
Kdor skesan Marijo prav časti.

Hude ure grozni, strašni čas
Odvrača s škodo vred od nas,
Sušo, močo, slano zaderží,
Če se ji prosivec vredin zdi:
Žalost, reve, križev vsakega
Ti odjemlje Mati vsmiljenja.

O da b' mogel tu naštetí vse
Milosti, dobrote, čudeže,
Ki jih je slovenski verni rod
Kdaj prejemal v tolažbo tod;
Pričalo bi vse ko zvon glasno
Tebe, Mater, vselej milostno.

V tebe stavimo zatorej up,
Če nas tare žalost, skerb, obup;
Tebi, o Marija! bomo čast
Peli vun in vun ko tvojo last.
Ti si nam tolažba in pomoč,
K tebi kličemo čez dan in v noč.

Daj pomoč Marija Mati nam,
Sej si pribežaljše grešnikam,
Ter nam sprosi, da skesani mi
Vsi Bogú ostanemo zvesti;
Kadar pride nam pa smertni čas,
Takrat, Mati, ne zapusti nas!

Še so sem ter tje taki, ki so še po starem samostanu hodili, in se ga še dobro spominjajo, tudi vedo še marsikaj od svojih starišev v zadevi gospa dominikanaric, in od svojih dedov zastran zidanja novega samostana, ker stari očetje zdaj živečih starih ljudi so v

svoji mladosti tlako pri stavljenju samostana delali, in marsikaj znamenitega svojim otrokom, in ti spet svojim ali zdaj živečim že postarnim mlajšim pripovedovali. Taki pa, kateri so kaj z lastnimi očmi vidili, ali saj iz ustnega izročila kaj vedó, zginjajo bolj in bolj, in kmalo ne bo nikogar, kateri bi vedil povedati kaj več zanesljivega od Velesovega. Izvirni spisi so se skor da vsi pogubili in pokončali, če se še to malo, kar je ostalo, kako pogubi, potem ni vira, iz kterega bi se kaj zanesljivega o Velesovem poročati zamoglo, kar bi bilo gotovo obžalovanja vredno. Da bi se tedaj kaj takega ne pripetilo, smo tukaj v Danici po izvirnem pismu in iz zanesljivega ustnega sporočila Velesovo in njegove prigodbe kolikor toliko popisali in pozabljivosti oteli. *Lineola ducta*, ne memoria penitus oblivioni tradatur.*)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Katoliška družba bode véliki ponedeljek (10. aprila) svojim družnikom napravila veselico z glasovanko (deklamovanjem) in srečkanjem za uboge. Poprej se bode poročevalo o zaslišani kranjskih popotnikov pred sv. Očetom v Rimu in o njih popotvanji po Laškem. Pričetek je zvečer ob sedmih v Virantovi hiši na št. jakopškem tergu št. 139.

Döllinger, znani terdovratni nasprotnik nezmotljivosti namestnika Kristusovega, je 28. sušca izročil monakovskemu nadškofu naznanilo, da ne more sprejeti dogme o nezmotljivosti, in tirja, da bi se mu ali v shodu škofov v Fuldi ali v teologiškem posvetu v Monakovem dala prilika dokazati, da je dogma o nezmotljivosti nasprotna sv. pismu in izročilu, in da je slepilno spravljena v Cerkev. Tako je delal tudi Luter. Svoje glavni Döllinger je že dosti dokazoval in njegovi novi dokazi bi gotovo ne stali na terdnejših nogah mem poprejšnih. In kam bi prišla cerkev, ako bi njeni nauki bili na misli posameznih ljudi navezani! „Unità“ to naznanuje pod napisom: „En krivoverec več“ in pravi med drugim: „Precejšnega zaljubljenja prevzetnosti je treba, da človek hoče vediti več kot papež, vse škofovstvo katoliško in naj veči del teologov na svetu. In pa Döllinger ne ostane več pri tem, da tají nezmotljivost papeževo, on tají nezmotljivost Cerkve same. Zakaj, če je ena dogma slepilno spravljena v Cerkev, iz tega izhaja, da so jo premagale vrata peklenške... Döllinger je pričel liberalno; l. 1861 je neposrednje pobijal papeževo časno posestvo; l. 1870 se je vzdigoval zoper nezmotljivost, in l. 1871 je nesrečni stopil iz naročja rimske katoliške apostolske Cerkve.“ Res je, kdor ni s papežem, on je na ledu, in naj iše kakoršnih koli izgovorov, o njem veljajo besede: „Kdor ne dela z menoj, on raztresa.“

Očitna zahvala.

Plah in zbeگان nesreče ognja, ki nam je 6. oktobra l. l. napravil nepopisljivo nadlogo, stopil sem prosijoč za naše pogorelce pred občinstvo, in danes si vzamem prostost, da izrekam očitno zahvalo vsem tistim plemenitim srcem, ktere so pomagale zmanjšati naše reve in zaceliti nam rane pekoče. — Najprvo in naj hitrejo pomoč poslalo je nam Njihovo Veličanstvo presvitli cesar; v resnici knežji dar izročili so nam milostljivi knez in škof ljubljanski; iz Dunaja in Gradca, iz Tersta in Ljubljane dohajali so nam darovi. Dobili smo tudi

*) Vsak prijatelj domovine mora biti hvaležen preč. g. J. Varel-nu v Velesovem, da so s temi spisi ohranili za domačo zgodovino, kolikor še ni utonilo v valovih časov. Tako bi bilo želeli tudi od marsikterih družih slovečih krajev.

Kar se tiče čudežnih in milostnih pripovedi, vsak previdni in nekoliko poučeni vé, da niso dogme, temuč dogodbe, ki imajo zgolj prosto zgodovinsko veljavo ter le toliko cene, kolikor jim je sv. cerkev dopusti, ako jih v razsodbo sprejme. Vr.

obleke, stare in nove; nabrali smo čez 350 mernikov raznoterega živeža, brez tega, kar so si posamesni v živežu in klaji za živino izprosili. Darovi pošiljanji nam v denarji narastli so nam pa do današnjega dneva na 5052 gl. 11 $\frac{1}{2}$ kr.

Pero je preslabo, napisati čutila hvaležnosti tistih, kterim je došla tolika in tako nepričakovana podpora; dolžnost me vendar veže, da v imenu obdarovanih pogorelcev vsem dobrotnikom zakličem: Bog vam poverni stotero!

Za pomočni odbor v Postojni 31. marca 1871

Hofstetter, dekan.

Iz Poloma na Kočevskem, 1. mal. travna 1871. (Poslovilo.) Ljubi bratje učitelji! Mislil sem, da bom tudi jaz z vami vred do konca svojih dni obdeloval lepo in težko šolsko polje; mislil sem, da bom do smerti odgojnik in učitelj nežne mladine. A Božja previdnost odmenila mi je drugo osodo. Poklicali so me za mestnega organista v Kamnik.

Lepo je delati in se truditi za oliko in izobraženje mladega zaroda; lep in častitljiv je učiteljski stan. Toda nič manj lepo in častitljivo pa je tudi „prepevati Mu čast in slavo, ki ima prestol Sionsko višavo.“ (Ps. 9.)

Ker je moja nova služba taka, da bom lahko vse svoje moči posvetil godbi, zato se bom trudil, se vedno bolj in bolj izomikati v tej lepi vedi, in tako upam po tej strani tako ali tako koristiti kje domovini.

Sukajmo toraj vsak po svoje „uma svitle meče domovini v slavo.“

V spomin, ko se poslavljam z Vami, bivši mi dragi sobratje učitelji! zložil sem to-le pesmico. Prosim te, ljuba „Dan.“, naznani priloženo pesmico zloženo v spomin

Odgojniku.

Oj učitelj,	Nežne sine
Odgojitelj,	Domovine
Tvoje delo je lepo!	Ti dobivaš pod oblast.
Mladež milo	Duha blaži,
Izročilo	In mu kaži,
Tebi v nauk je nebo.	V čem je sreča, prava čast.
Tvoje delo	Bolj pozorno
Je veselo,	Kot osorno
Pa tud' polno truda vmes:	Vodi jih na npravni pot;
Ti prevdarjaš,	Jih omikaj,
Ti se vkvarjaš;	In olikaj:
Stan tvoj težek je zares!	Vari, vari kužnih zmót!
Pa ne straši,	Prav zučiti,
Se ne plaši,	Odgojiti —
Če ti delo prigreni;	To je več kot angelsko:
Nad zvezdami	Oj učitelj,
Gor' nad nami	Odgojitelj,
Zlati venec ti zori.	Delo tvoje je lepo!

S temi versticami se poslovim z Vami, ljubi slovenski učitelji! Z Bogom!*)

Ivan Miloslav Zarnik,
bivši učitelj.

Iz Gorice, 3. aprila. A. G. — Predstojništvo knez nadškofijsko-verdenberškega semenišča je napravilo, kakor lani, tudi letos 31. marca, 1. in 2. aprila rejenjem svojim tridnevne duhovne vaje, kterih so se vdeleževali, kolikor so jim okoliščine pripuščale, tudi učiteljski pripravniki slovenskega oddelka. Dnevni red za rejence bil je sledeči: V petek popoldne: ob 5 vvod; ob 7 večerja, čitanje pri mizi, molitev pred sv. Reš. T. skoz 5 minut; ob 8 večerna molitev. V saboto za jutro: ob 6 jutranja molitev, premišljevanje (ogovor), sv. maša; ob 9 križev pot; ob 10 $\frac{1}{4}$ premišljevanje; ob 11 $\frac{3}{4}$ spraševanje vesti; ob 12 kosilo, čitanje, molitev (kakor zgorej). V saboto popoldne: o 2 $\frac{1}{2}$ čitanje terpljenja našega Gospoda J. K.; ob 4 premišljevanje,

*) Prosim, da bi tudi „Učit. Tov.“ ponatisnil to poslovilo! Pis.

„Miserere“ (Ps. 50); ob 6 rožni venec in litanije; ob 7 večerja itd. (kakor zgorej). V nedeljo zajutra: kakor v saboto. V nedeljo popoldne: ob 2 premišljevanje, Miserere, sv. blagoslov; potem spoved; drugo kakor v saboto. V ponedeljek: govor o sv. R. T., sv. maša, med njo sv. obhajilo. Po maši opominjanje k stanovitnosti v dobrih sklepah, Tantum ergo, blagoslov s presv. R. T.

Vaje so vodili vse dni prečast. o. Oton Bergmeister, gvardijan kapucinski v Gorici. Govori so bili dobro razversteni, pregledni, umevni; misel je rodila misel, vse je bilo brez siljenja; vtisek v mlada serca je bil mogočen.

Predmeti premišljevanj so sledili tako-le: Vsakdanja opravila nam ne pusté spoznati natanko svojega serca; zato je koristno poprijeti se duhovnih vaj, ki dajajo priložnost pomisliti, da v kratkem času si služimo brezkončno večnost, ki nas silijo primerjati vse naše dejanje in nehanje z zakonom božjim, ki nam kažejo, kako daleč ali kako blizo smo podobi Božji, po kateri smo stvarjeni. — Človek, stvar Božja, prijel je od Boga zakone, katere naj spoznava. Vse oznanuje Boga, le grešnik pravi: Ni Boga, ne bom mu služil. Greh je toliko razžaljenje, da je mogel le samo J. K. za-nj zadostiti. — Smertni greh je največe in edino hudo na svetu; ker izvira iz malih, odpustljivih grehov, se je treba teh toliko bolj varovati. — Človeku je odločeno enkrat umreti, „al' časa ne pové nobena pratka;“ zato naj bo vsak vedno pripravljen. Smert pravičnega je sladka in mirna; smert grešnika pa grenka. —

Po smerti pride sodba, posebna in vesoljna. Kazni v pekló so telesne in dušne, med dušnimi naj večá ločené od Boga in zavest, da človek je to sam zaslužil. — Glavna reč pri zakramentu sv. pokore je popolni kes; spoved sama mora biti natančna. — Jezus nam kaže svojo ljubezen naj lepše v zakramentu sv. R. T.

Vajam so postavili krono Njih prevzvišenost knezonadškof s tem, da so opravili v ponedeljek konečno sveto daritev, in da so podelili deležencem teh vaj sv. Obhajilo. Njih prevzvišenost, pravi vstanovitelj tega zavoda, se kažejo v veliki meri skerbneza za kerščansko odrejo mladenčev ne le pri pogostih obiskovanjih, ampak tudi z izdatnimi časnimi (gmotnimi) pomočki leto na leto.

Casto omnia casta. Vcepíte mladenčém globoko v serce sveto vero, da požene terdne korenike, ki se ne dadó izrovati, in brez skerbi jih smete poslati med svet v boj z bogotajnim učenjaštvom. Puhle teorije je ne bodo omamile, temveč zvesti in popolnoma vdani sveti materi kat. cerkvi bodo razkrivali hudobo in prekanjenost sovražnikov naše vere, ki pod imenom napredka in prosvete trosijo laži med ljudi, ki se poprijemajo nevednosti ali napák ljudstva, da mu odjemljejo edino sveto in zveličavno vero. Zato slava vsem tistim, ki pomagajo um bistríti in serce blažiti mladini, katero čakajo še hudi boji!

Osmošolec.

Iz Gorice. Z veseljem naznanimo bravcem Zg. Danice, da so sv. Oče blagovolili nam odgovoriti na adresu, ki jo je vsa duhovščina goriške nadškofije s svojimi prevzvišenim Pastirjem, našim preč. nadškofom vred poslala do njih Svetosti v Rim. Odgovor je kratek, pa priserčen, toraj ga ponudimo z omenjeno adresó vred čast. bravcem, da od ene strane spoznajo vdanost goriške nadškofije do sv. Očeta, od druge strani pa imajo novo spričevanje ljubezni sv. Očeta do katoliške čede. (Odgov. itd. prihod. Vr.)

Iz Gorice. 28. sušca je umerl v tukajšnjem kapucinarskem samostanu v. č. o. Kajetan Hilčar. Znan je bil dobro po Štajarskem, Kranjskem in Goriškem. Ne-pretergano je delal v vinogradu Gospodovem; vse ga je

ljubilo; gotovo je bil tudi Bogu vseč. Bog mu daj večni mir in pokoj!

Iz Suhora nad Metliko, 31. marca. —f—. Ni še poteklo veliko časa, kar smo materi čerñi zemlji izročili telo blagega prijatla g. Ant. Mejača, župnika Šmihelskega, in že smo spet danes na pokopališče spremljevali drugega nam dragega prijatla, č. g. Dragotina Prohaska, župnika Planinskega. Še nam je v živem spominu žalostni, pa častitljivi sprevod prvega gospoda, ki ga je pustni ponedeljek osemnajst duhovnikov spremljevalo na pokopališče, in pred njimi in za njimi obilna množica domačih farmanov, novomeških mestjanov in drugih ljudi, ki so pri tem sprevodu, in sicer taki dan, ki so posvetnim ljudem le posvetne veselice na mislih, obnašali se tako dostojno in spodbudno, da človeka siloma žene serce, jim to kar naravnost pripoznati očitno pred svetom, ne manj kakor proštu novomeškemu, preč. gosp. Simonu Vilfanu, ki so pogrebno vsi svoji starosti vkljub govorili tako krepko in prepričavno, da smo kar stermeli, in nam je vsaka beseda vdarjala na serce, segala v dušo. Posebno dobro nam je djalo pri tem žalostnem opravilu tudi obnašanje novomeške mestne godbe, ki je potoma mertvašnico godla, po skončanem opravilu pa v lepem redu in nekama ponosno odhajala proti mestu ne oziraje se proti duhovniji, češ: Blagi gospod župnik so iz ljubezni do svojih farmanov za cerkev in cerkvene potrebe obrnili vse svoje premoženje, tako da so skoraj v revščini umerli; tudi mi smo jih iz ljubezni spremili na poslednjem potu, in ne zahtevamo za svoj trud iz njihove borne zapuščine nobenega povračila. — Še nam je, pravim, v živem spominu ta častitljivi sprevod, in že spet obžalujemo zgubo drugega prijatla, ki nam je bil vsim ljub in drag; kajti rajni Planinski župnik je bil mož ljubeza, pa veselega serca, ki je rad storil kako ljubav, komur koli je mogel, poleg tega pa izurjen pevec, ki je rad v družbi med prijatli kako pošteno zapel za kratek čas in nedolžno razvedrilo. Ljubili pa so ga tudi farmani njegovi, Kočevarji, če tudi je bil čverst Slovenec. Zbralo se nas je bilo le pet duhovnov, kajti slaba ledena pot na sterma goro in mnogo duhovskega opravila na žalostne Matere Božje dan niso dopuščale priti drugim, ki bi bili radi prišli na Planino. Dospela je tudi tu sem obilna množica ljudstva. Domači farmani so bili blezo vsi, ki so le koli mogli iz doma. Kadar zagledajo naše vozove kreniti proti duhovniji, kar na ves glas jok spusté, da je bilo tudi nam prav tesno in milo pri sercu, sosebno, ko zagledamo mater in sestro zamerlega nam prijatla, ki ste mu hiševale in gospodinile. Pa kdo bi popisal jok in žalovanje, kadar merliča vzdignemo in na pokopališče spremljamo, katero je krog farne cerkve zunaj vasi? V cerkvi smo opravili navadne molitve, in po tem je pridigoval č. g. J. Humar, župnik Čermošniški. Med celo pridigo jok kar nič ni prenehal. Pridigarju je bilo treba silnega premagovanja in natezanja, da je mogel do besede, in nam pridne opaznosti, da smo mu zamogli slediti za besedami.

Govor je bil nekama tega le obsega: Pred osmimi leti smo vašega pokojnega gospoda tukaj le na tem mestu poročali s faro. Kdo bi bil mislil, da ga bomo že danes ravno tukaj poročali z zemljo, izročali ga materi čerñi zemlji! Prav dobro še pomnim, kako ste se takrat veselili, da ste po tem, ko ste dalj časa bili brez duhovnega pastirja, spet dobili svojega duhovnega gospoda. Takrat so vas oblivale solze veselja, da ste dobili duhovnega očeta, danes vam solze žalosti oči zalivajo, ker ste zgubile ovčice svojega pastirja. Po vsem opravičeno je vaše žalovanje, kajti radi ste imeli pokojnega gospoda. Dobro namreč veste, koliko vam je veljal, in kako rad je tudi on vas imel! Kako skerbno

je bil za vas v dušnih in telesnih potrebah. Kako marljivo vas je učil, opominjal, svaril s pridržnice, v spovednici in doma! Vrvnal vam je z obilnim trudom pri svojih pičlih dohodkih sveti misijon. — Ko vam je pred dvema letoma toča živež pobrala, se je neutrujeno obračal na vse strani, da bi vam bil sprosil pomoči! — Zdaj ga ni več med vami; ali tudi v večnosti vas ne bo pozabil. Upamo, da bo Boga prosil za vas, in še takrat, kadar se bomo na glas poslednje trobente zbirali krog božjega Sodnika, se bo oziral za vami, ter iskal pastir svojih ovčic. Gledal bo, ali so vse zbrane ob desni strani, in ali ni ktera ob levi strani? Gledal bo, kje so otročiči, ki jih je pripravljaj za prvo sv. Obhajilo? — kje mladenči in deklice, za ktere je tako ljubeznivo skerbel? — kje možje in žene, ki jih je on poročal? — kje drugi, ki jih je za smert pripravljaj in na pokopališče spremljeval? — Zdaj je šel tudi on za njimi, in njegovo telo bomo danes v zemljo djali. Njegova duša pa je šla na odgovor, šla odgovor dajat tudi za vas. Upamo, da jo je Bog v nebesa vzel, in da že zdaj gleda Boga iz oči v oči, od obličja do obličja. Pa ker nihče ni brez greha, in še pravični greši sedemkrat na dan, in bi utegnil tudi vaš duhovni pastir zavoljo kake slabosti in pomanjkljivosti se v vicah očiščevati: moliti zanj, — seobno zdaj pri sv. maši, — na pokopališču, — in tudi pozneje. — In zdaj ga vsi skupaj milosti božji priporočamo, ter „Očensš“ in „Češčenasimarijo“ zanj obmolimo. — Po pridigi je bila sveta maša, ki so jo peli Semiški dekan, preč. g. Ant. Aleš. In po sv. maši smo odnesli mertvo telo pokojnega prijatla na pokopališče. Pogrebci ga spustijo v grob; ljudje pa vsi sploh zaženo tolik jok, da enakega ne vem. Slišati kaj takega se človeku res v peraih terga serce, seobno ko vidi, da ne joka in ne plaka le samo rahločutni ženski spol, temuč da se tudi čverstim možakom utrinjajo po licih britke solze, in da celo nežni otročiči žalujejo s tolikim priserčnim žalovanjem in ihtenjem, kakor da jim v zemljo devajo lastnega dobrega očeta ali milo, ljubljeno mater. — Po skončanem sprevodu so še pevci lepo nadgrobnico zapeli mojstru pevcev, ki ga gotovo ni še pozabila frančiskanska cerkev v Ljubljani, v kateri je o svojih dijaških letih tolikokrat in tako lepoglasno prepeval čast in hvalo Najvišjemu in preblaženi Devici Materi Mariji.

Iz nemškega Gradca. — Posebnih novic, ki bi bile tudi tvojim bralcem, draga Danica, zanimive, iz tukajšnega mesta pač malo vém. Zakaj kar je spodbudnega, bolj tiho ostane, ker (po Sailer-jevih besedah) „kar raste, šuma ne dela;“ jeremijád pa slišite iz slovenskih mest in okrajn preveč, čemu bi se ozirali še na nemško mesto, ktereга zastopniki večidel hlepjo po liberalni slavi? K večemu bi se ta korist utegnla misliti, da Slovenci potem lahko primerjajo svojo lego s stanjem svojih nemških sokatoličanov, kateri so pod perutami liberalnih vodjev spravljani, in da potem čujejo in se varujejo enakih osrečevalcev.

Posebno gre katoličanom do živega liberalno postopanje s šolami. Ker so viši nadzorništva liberalne (ali večidel ali vse, kar večino udov zadeva — ne vém prav), vedó tudi učeniki, kakošno delovanje in obnašanje jih pri njih prednikih priporoča, in torej ni čuda, da je v tukajšnjem kat. listu „Grazer Volksblatt“ tolikrat govorenje o žaljenji verske čuti in nrave po šolah ali po učenikih, in zato je že toliko kat. društev prošnje poslalo do viših nadzorništev za kat. imé, kat. učenike in kat. bukve. Pa o vspehu ni kaj slišati, temuč bili so tú in tam zaverženi protesti krajnih šolskih svetov do okrajnih svetov zoper brezverske šolske bukve. Pri učiteljskem posvetovanji (v Voitsbergu) je duhoven jasno pokazal razložek novih bukev od starih po zgledih, kako

je vse, kar je keršanskega, iz novih iztrebljeno, pa po nasvetu nekega vekača, in ker se je vidilo, da predsednik vleče na njegovo stran, se je nar pred sklenilo, da pričujoči duhovni ne smejo z drugimi učeniki glasovati, in potem so se po večini glasov (18 zoper 13) nove bukve sprejele. Po nekterih šolah so učitelji otrokom dajali strupene brošure tukajšnega „Volksbildungsverein-a“ ki so polne zabavljanja zoper papeža, škofo, duhovstva itd.

Tu ali tam so pred preskušnjami nadzorniki tako rekoč beračili pri katehetih, da so pri očitni skušnji tudi iz vere izpraševali, potem so pa liberalni listi priobčevali, kje je kateri katehet kaj manj pedagogično (vsaj po njih zaumenih) izpraševal.

Posebno pa je liberalcem pri sercu, da se to, kar po večih mestih liberalci znajdejo, tudi drugod s častjo poskusi in sprejme.

Če ravno tukaj vode ne manjka, se že zbira društvo, za enako napravo, kakor je na Dunaji, da se iz nekega hriba okolice voda v mesto napeljuje. Kdor bo hotel akcij nakupiti, bo koncesionarjem gotovo k dobičku pomagal; — če bodo pa akcije tudi kaj dobička nesle, je drugo prašanje.

Na Dunaji so izmislili novo brezversko pokopališče. Tu je že sestavljena komisija, da se prepriča, ali niso 3 katoliške pokopališča zdravju okolice nevarne, in potem se namerava novo veliko pokopališče na mestne stroške, in mesto bo dolg naredilo in predstojnik tukajšne naprave za „pompes funèbres“ (tudi po zgledu dunajskem) je naštevilil, da ima on tretjino vseh pogrebov, da je od teh toliko in toliko cerkvam plačal (za rake), in da bi znesek od vseh, ki bi ga potem mesto imelo (namestu cerkvá), mestu še dobiček donašal. Protestanški župnik pa je že protestiral, da se protestanško pokopališče ne odpravi; — pa saj tudi na Dunaji menda brezverske šole in pokopališče ne veljajo za druge kot za katoličane, judje pa imajo privilegije.*) (Konec nasl.)

Oljska gora.

Oljsko goro tiha noč pokriva,
Potok Cedron žalostno šumljá,
Bleda luna svoj obraz zakriva
In skoz drevje čarovno migljá.

Tihe zvezde gledajo z višave
Na Getzeman s skrivno lučico,
Mutaste so v vertu zelenjave,
Plašno giblje oljka z vejico.

Al je znano, ker tak tiho sije,
Luni, zvezdam, noči mutasti,
Vé li Cedron, ki se tiho vije,
Da Zveličar pot kervav poti?

Menda vejo néme vse te priče,
Kaj na Oljski gori se godi;
Sej šumljaje oljka oljki kliče,
Da to noč sam Božji Sin terpi.

Sej je oljka vidila solzico,
Ktero undan Jezus je solzil
Čez Jeruzalema grešno d'vico,
Ko je strašni konec ji pretil!

Pa — nobena solza ni ganila
Nje kamnito terdega serca;
Ovca se nesrečna je zgubila
Clo na stran' Pastirja dobrega!

Zapušen od svoje zveste čede,
Od izdajstva v strašno smert iskán,
Móli v tihem mraku noči blede,
Je v nezmérno žalost zakopan.

*) Nova era kriči zoper privilegije (predpravice), privilegira pa sama tiste, kateri imajo denar in dolg jezik. Vr.

In v nebesne glas doní višave:
 Kelh terpljenja vzemi Oče mi!
 Kapljice na tla tekó kervave,
 Zemlja kervaví, nebo medlí.

Zdajci vtihne tožna vsa samota,
 Pokrepčan obmoli Božji Sin; —
 Kar prihaja Judež, — o strahota!
 V smert brezbožnim zdan je Bog — terpin!

Ant. Namrč.

Razgled po svetu.

Svoboda na Laškem. Nadškof Marijan Ricciardi v mestu Reggio je izdal v začetku posta pastirski list, v katerem svoje verne goreče opominja na katoliške dolžnosti. Četrti dan po razpošiljavi mu je bilo po svetni gosposki naznanjeno, da se ima list deti pod pečat, češ, da obsega zločinstvo motenja mirú in reda. Ker ni zasačila redarska oblastnija nič tiskanih listov ne v tiskarnici ne na pošti, pride ji na misel prederzni sklep: preiskati nadškofovo palačo. Krepko oporekovaje se vda nadškof prišlim redarjem, ter jim izroči ostale liste. Al to jim ni bilo dosti. Odpravijo se k nadškofovemu tajniku, ter mu preštednajo vse kote po sobah, še celo v spalnici, se vé, brez vspeha. Vladin namen je bil, ovirati škofu spolnovanje njegovih dolžnosti ter kolikor toliko škodovati cerkveni stvari. Dosegla je pa nasprotno. Duhovstvo in verno ljudstvo je bralo gotovo tim zvesteje besede svojega višjega pastirja, njegove besede bodo tako obrodile zanesljiv sad. (Unità.)

Po Laškem so se jele razširjati katoliške družbe. To je gotovo eden naj boljših pomočkov, da se katoliška zavednost in moč poživlja in vterjuje ter dobro reč zmaga.

Lahunsko. V Rimu so 17. in 18. sušca policijski agenti in narodni stražniki naj hujšim potepuhom delili puške in streljivo, da bi bili naslednji dan napadli papežev dvor. O ravno tem času pa je laška vlada vojni povelje dala, da mora odbiti vsak napad na Vatikan. Laška vlada si je hotla s tim sleparstvom v obliči Evrope svoje slabo ime pokerpati. Vse je bilo že pripravljeno, ko so pa republikanski vodji to lisičnost spazili, ki jo je hotla vlada z njim počenjati, so zdajci od take ostudnosti odstopili. To pripoveduje „Genf. Korr.“ in pristavlja, da je sedaj laška vlada v naj veči zadregi.

Rimsko. Sv. Oče dobivajo neprenehoma adrese ter pisma verne vdanosti iz raznih krajev; ravnokar so jih dobili iz škofij Cliftonske, Elfinske, Birminghamske in Sidnejske; ravno te dni jim imajo tudi angleške gospe adreso izročiti. — Med plemstvom angleškim, ki se bode velikobritanske deputacije vdeležilo, so preslavne imena, kakor: vojvod Nortolski, lord Derbigh in silo družih.

Z velikim veseljem „Genf. Korresp.“ naznanuje, da se iz Štajarskega pripravlja druga avstrijska deputacija v Rim pod osebnim vodstvom mil. Sekovskega kneza škofa. Belo nedeljo se ima v Rim podati.

Stan po Evropi je kakor na gori Vezuv-u, ter vsak čas utegne zopet vojni ogenj izrojiti. Na Francoskem še ni mirú in Bizmark žuga z nadaljevanjem vojske, ako vlada pod Thiers-om ne zmaga rudečkarjev. Rudečkarji pa že po tujem segajo, dolgove in bankovce delajo. Že se je v Parizu svetovalo prodati vse cerkve in klostre. Rudeči tatovi ravno tam so tudi že verouk iz šol odpravili. Kaj pa da? Vera prepoveduje krasti! V Pariz ljudje nočejo živeža in robe voziti, in toraj mestu žuga lakota. Kako hitro se vidi, koliko zaupa ima vlada brez vere!

V Bukareštu je zbor razpušen, in knez, kakor pišejo, je imel deželo zapustiti.

Med Serbijo in Turčijo v zadevi Donove ni edinosti. Serbija ima menda Mladoserbe, ki niso s sedanjo vlado zadovoljni in dihtijo po veliko-serbski državi.

Nekaj angleških državljanov je razglasilo, da so bili 10. sušca v Rimu v cerkvi „al Gesù“ nadlegani, in popisujejo gnjusobe, ki so se tam godile po laški vojašini, ktera je prišla, češ da, za mir skerbet. Z golimi sabljami so ti soldati slepo mahali v cerkvi po moških in ženskih. Več gospá je omedlelo; neko gospo je bil vojak na čelo vdaril, da se ji je kri uderla. V pridigi pa neki ni bilo nobene razžaljive besede. Z vlado v zvezi stoječi potepuhi so tedaj vzrok svojega hrupa iz terte izvili. Režno povedana resnica bi liberalcev vendar ne smela žaliti?

V vterjenje ogugane Avstrije svetuje več veljavnih móž nekaj velik avstrijski tabor, na katerem bi se ustanovile načela, ki bi k pravemu miru peljale. 1. aprila je dr. J. J. Prohazka v demokratiškem shodu na Dunaju razmotal primérno osnovo v tem oziru. — „Vaterl.“ pravi, da po nasvetu dr. Kosta se imajo osnovane načela izročiti posebnemu vredništvu ter potem velikemu avstrijskemu narodnemu shodu za podlago služiti. Načela so federavne lastnije: delegacije iz deželnih zborov, samouprava dež. zborov, pragmatiška sankcija, oktob. diplom, narodna postava in zgodovinske pravice, pravica, uk, verstvo, politiška vprava bi ne bile splošne zadeve.

V Parizu strašno divjá černa vojska. Po posled. naznanilih so menda rudečkarji tepeni.

Iz Ljubljane. Bogoslovski profesor preč. gosp. And. Zamejic je od dež. šol. sveta po dogovoru s knezoškofijstvom izvoljen za uda v odbor za izpraševanje preparandov iz kerš. nauka.

Slovenska Matica je dobila privoljenje za napravo lastne tiskarnice.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta. Iz Jančjega neimen. 1 gl. — Z Brezovice 3 gl. 50 kr. — Dijak 1 gl., proseč sv. blagosl. za srečno zad. uro. — Jeseniški farmani prosijo od sv. Očeta sv. blagoslova za zadnjo uro, in pošljejo ob enem dar 12 gl. — Iz D. 3 gl. — Iz št. Vida nad Ip. po č. g. duh. past. J. Koširji 20 gl. — Iz Postojne 7 gl. — Iz Loke M. G. z družino 1 gl. 40 kr. a. v. in 1/2 gld. v sr. — Iz Borovnice farmani s čč. gg. duhovskima past. 50 gl. v pap., 1 terdnj. za 2 gl. 20 kr. — †† 21 gld. v kuponih. *) — G. J. B. 1 gld. sr. — Od sv. Jakopa 1 gl. v sr. in 1 gl. v pap. s prošnjo za sv. blagoslov.

Za mis. g. Pirca. Z Brezovica 1 gl. sr. — Č. g. J. Matek 10 gl. — Iz Ljublj. J. V. 2 gl. v sr. —

Za misij. g. Čebula. J. M. iz B. 5 gold. — Iz Ljublj. J. V. 5 gld. v pap. — F. K. 3 1/2 gl. sr. — Č. gg.: Bl. Artelj 5 gl., A. Volc 2 gl., J. Matek 10 gl., Fr. Legan 2 gl. Gosp. M. Razinger, poštar, 1 gl.

Za kat. mis. v Banjaloki v Bosni. Iz Kranjske gore 28 gl. in 1 ces. zlat. —

Za varha Božjega groba v Jeruzalemu. Iz št. Vida nad Ip. 6 gl. (Oddali v kn. šk. pis. Vr.)

Za Marijno društvo (Ktero? Pros. pojasnj.) g. J. Matek 10 gl. —

Za afrik. mis. G. J. Kajžar 1 gl. — Iz št. Vida nad Ipavo po g. duhovnem past. 4 gl.

Za bulgarski mis. Iz Šentvida pri Zatičini 23 gl. a. v. — Iz Rova 2 gl.

Za pogorelce v Dolenji vasi. Iz Cerkljan 1 gl. — Z Berda po preč. g. fajmoštru 5 gl.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. d. J. H. v. P.: Dan, za take reči ne jemlje nič plačila. —

*) Zadevo za Elig. Cosi-a bom gledal hitro vravnati. Merces Dominius. — Vr.